

ALTIN YOL

ANTİK HİNDİSTAN DÜNYAYI
NASIL DÖNÜŞTÜRDÜ?

YAZAR: WILLIAM DALRYMPLE

ÇEVİRİ: KADİR PURDE

alBaraka
Yayınları

WILLIAM DALRYMPLE

In Xanadu, City of Djinns, From the Holy Mountain, The Age of Kali, White Mughals, The Last Mughals ve son olarak *Nine Lives* kitaplarının çok satan yazarıdır. Thomas Cook Seyahat Kitabı Ödülü, *Sunday Times* Yılın Genç İngiliz Yazarı Ödülü, Fransız Prix d'Astrolabe, Wolfson Tarih Ödülü, İskoç Yılın Kitabı Ödülü, Duff Cooper Anma Ödülü, Asya Edebiyatı için Asia House Ödülü, Vodafone Crossword Ödülü'nü kazanmış ve üç kez Samuel Johnson Ödülü için uzun listeye girmiştir. 2012 yılında Princeton Üniversitesinde Beşerî Bilimler alanında Whitney J. Oates Misafir Öğretim Üyesi olarak atanmıştır. Eşi ve üç çocuğuyla birlikte Delhi dışında bir çiftlikte yaşamaktadır.

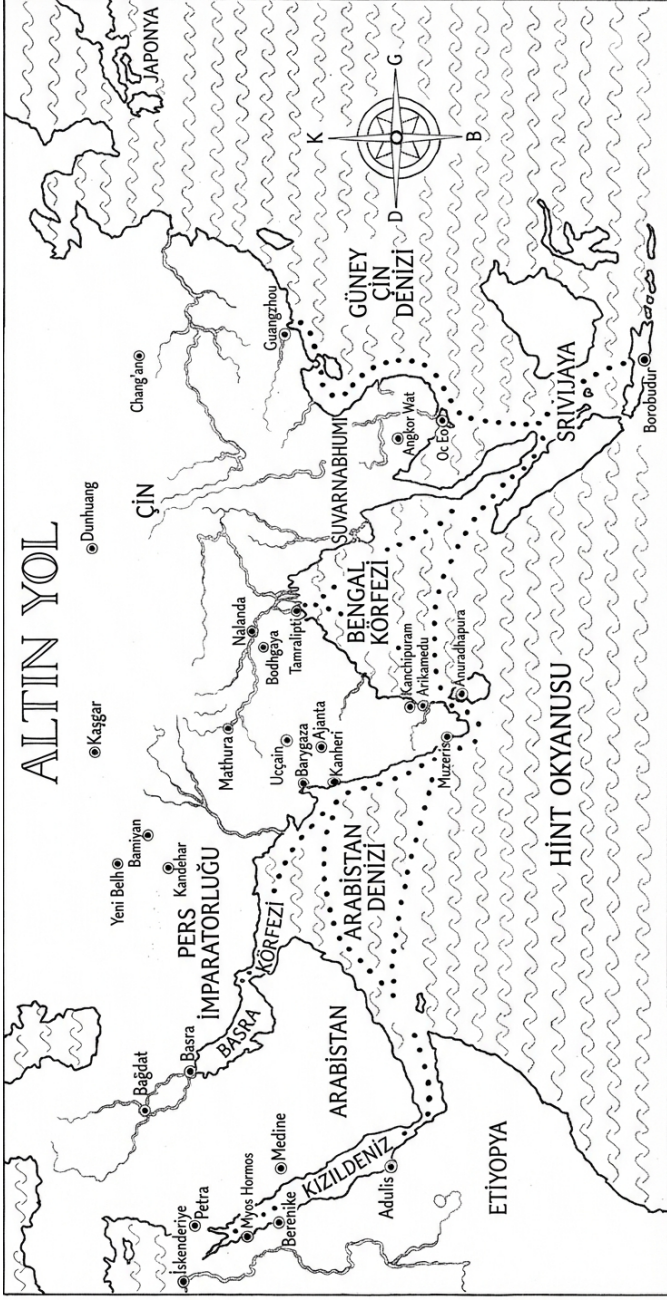
KADİR PURDE

1988 yılında İstanbul'da dünyaya geldi. 2009 yılında İstanbul Üniversitesi Tarih Bölümünden mezun oldu. 2013 yılında İstanbul Üniversitesi Tarih Bölümü Yeniçağ Tarihi Ana Bilim Dalında "Savaşın Yazımı: XVI. Yüzyıl Osmanlı Kroniklerinde Savaş Olgusuna Bakış (Uzun Savaşlar Örneğinde)" isimli teziyle yüksek lisans eğitimini ve aynı üniversitenin aynı ana bilim dalında "Uyvar Seferi'nin Lojistiği: İlaş, İkmal ve Finans (1663-64)" isimli teziyle doktora eğitimini tamamlamıştır. Şu anda, 2019 yılından beri görev yaptığı Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesinde Tarih bölümünde doktor öğretim üyesi olarak çalışmaya devam etmektedir. Tarihyazımı, Osmanlı klasik döneminde kimlikler ve çevirinin doğası üzerine okumalar yapmaktadır.

Rob ve Anna'ya
ve ayrıca çok özlediğim dostum ve sevgili meslektaşım
Bruce Wannell'in hatırasına

İçindekiler

Görsel Kaynaklar.....	7
Yazar Üzerine Bir Not.....	9
Yazı Türü Hakkında Bir Not.....	10
Teşekkür.....	11
Giriş: Hindosfer (Hint Etki Alanı/ The Indosphere).....	15
1. Bir Sessizlik Fırtınası.....	41
2. Hindistan: ‘Dünyanın En Değerli Madenlerinin Batağı’.....	77
3. Ulu Kral, Şahlar Şahı, Tanrı’nın Oğlu.....	101
4. Mücevherler Denizi: Nalanda’nın Büyük Kütüphanesi’ni Keşfetmek.....	133
5. Beşinci Cariye.....	167
6. Tanrıların Diasporası.....	199
7. Altın Diyarlarında.....	229
8. Güneş’in Koruduğu O Kimse.....	245
9. Hikmet Kitaplarının Hazinesi.....	285
10. Sayılar İlminin Meyveleri.....	319
Notlar.....	361
Kaynakça.....	439
Altın Yol Sözlüğü.....	481
Dizin.....	485

Görsel Kaynaklar

Aksi belirtilmedikçe fotoğraflar yazarın izniyle kullanılmıştır.

1. BÖLÜM: Bodhisattva Padmapani painting at Acenta: R.M. Nunes/ iStock/Getty Images Plus; Lion Capital of Ashoka: Culture Club/Art Images via Getty Images; Gladiator Begram vase: VTR/Alamy Stock Photo; Map of coins: Coins Hoards of the Roman Empire, <https://chre.ashmus.ox.ac.uk> [accessed: 23 July 2024], reproduced by permission; Berenike Buda, photograph © S.E. Sidebotham; Villa Romana del Casale © Regione Siciliana, <https://parchiarcheologici.regione.sicilia.it/> Buda and his disciples: Angelo Hornak/Alamy Stock Photo; Oxyrhynchus papyrus drawing of Christ and the Apostles: Magite Historic/Alamy Stock Photo; Statue of Augustus: Erin Babnik/ Alamy Stock Photo; Gandharan Buda: CPA Media Pte Ltd/Alamy Stock Photo; Gandharan Trojan horse: © The Trustees of the British Museum; Hadda Buda head: Peter Horree/Alamy Stock Photo; Buda statues discovered in Mes Aynak: SHAH MARAI/AFP via Getty Images; Kanişka coins © Classical Numismatic Group, LLC, <https://www.cngcoins.com/Coin.aspx?CoinID=132651>. Kizil cave thousand Budas mural: Top Photo Corporation/Alamy Stock Photo; Siddhartha as a blue elephant: Reza/Getty Images.

2. BÖLÜM: Portrait of Xuanzang: Pictures from History/Universal Images Group via Getty Images; Portrait of Taizong: CPA Media Pte Ltd/Alamy Stock Photo; Emperor Gaizong: Pictures from History/ Bridgeman Images; Portrait of Empress Vu Zetyan: Ian Dagnall Computing/Alamy Stock Photo; relief of Durga slaying the buffalo Creditsdemon at Mamallapuram: Atlantide Phototravel; Borobudur boat: Michael J. Lowe/Pictures From History/Universal Images Group via Getty Images; Royal abhishek. Detail from a lintel found at Wat Eng Khna, Kampong Thom Province, Cambodia, in 1916: Photo by Thierry Ollivier and The Metropolitan Museum of Art, courtesy of the National Museum of Cambodia. Aerial view of Angkor Wat: R.M. Nunes/Alamy Stock Photo.

3. BÖLÜM: Udayagiri varaha: Joseph David Beglar; Chandragupta II coin with archer and goddess: CMA/BOT/Alamy Stock Photo; Chandragupta II coin with horseman and goddess: © The Trustees of the British Museum; Bakhshali manuscript: Zoom Historical/ Alamy Stock Photo; Jafar: Maximum Film/Alamy Stock Photo; Al-Khwarizmi: SPM; Liber Abbaci: The Picture Art Collection/Alamy Stock Photo; Astrolabe of al-Sahli: Ángel M. Felicísimo; Astronomers at the Galata observatory: Bridgeman Images; Al-Biruni's illustration of the different phases of the moon: Science History Images/ Alamy Stock Photo; Aristotle teaching: Bridgeman Images; Young Fibonacci: Icas94/De Agostini via Getty Images; Fibonacci statue: Laura Lezza/Getty Images; Frederick II: Bridgeman Images; Adelard of Bath: Leiden University Libraries; View of Castel del Monte: Vincenzo de Palo via Getty Images; Chess in Toledo: Bridgeman Images; Synagogue of Santa Maria La Blanca: Giulio Ercolani/ Alamy Stock Photo; Mezquita del Cristo de La Luz: Album/Alamy Stock Photo; El Transito Synagogue: Danita Delimont/Alamy Stock Photo; Benozzo Gozzoli's Journey of the Magi: DeAgostini/Getty Images; Shah 'Alam conveying the grant of the Diwani to Lord Clive: Bridgeman Images.

Yazar Üzerine Bir Not

William Dalrymple İngiltere'nin en önemli tarihçilerinden biridir; Wolfson Ödülü'nü kazanan *White Mughals*, Duff Cooper Ödülü'nü kazanan *The Last Mughal* ve Hemingway ve Kapuściński Ödülü'nü kazanan *Return of a King* kitaplarının çok satan yazarıdır. *The Anarchy*, ABD Dış İlişkiler Konseyi'nin Arthur Ross Madalyası'nı kazanmıştır. Sık sık yayın yapan yazar, biri BAF-TA'da En İyi Belgesel Dizisi dalında Grierson Ödülü kazanan üç televizyon dizisi yazmış ve sunmuştur. Ayrıca Thomas Cook Seyahat Kitabı Ödülü, *Sunday Times* Yılın Genç İngiliz Yazarı Ödülü, FPA Medya Ödülleri'nde Yılın Yabancı Muhabiri ödülünü kazanmış ve beş fahri doktorayla ödüllendirilmiştir. Royal Society of Literature, Royal Asiatic Society ve Royal Society of Edinburgh üyesidir ve Princeton, Brown ve Oxford Üniversitesi All Souls College'da misafir araştırmacı olarak bulunmuştur. *New York Review of Books*, *New Yorker* ve *Guardian* için düzenli olarak yazmaktadır. 2018 yılında, üstün edebî başarısı ve Jaipur Edebiyat Festivali'nin kurucularından olması nedeniyle British Academy tarafından prestijli Başkanlık Madalyası ile ödüllendirilmiştir. Anita Anand ile birlikte izlenme rekorları kıran *Empire* adlı podcast'in ortak sunucusudur. William, eşi ve üç çocuğuyla birlikte Delhi dışında bir çiftlikte yaşamaktadır.

Yazı Türü Hakkında Bir Not

Bu kitabın metni, 1924 yılında Stempel Dökümhanesi tarafından uyarlanan ve ilk kez kullanılan Garamond'un bir versiyonu olan Linotype Stempel Garamond' la yazılmıştır. Claude Garamond'un tasarımlarına dayanan Garamond'un çeşitli versiyonlarından biridir. Garamond'un yazı tipini 1495 yılında Francesco Griffo tarafından İtalyan matbaacı Aldus Manutius ile işbirliği içinde kesilen Bembo'ya dayandırdığı düşünülmektedir. Garamond yazı tipleri ilk olarak 1532 civarında Paris'te basılan kitaplarda kullanılmıştır. Bu tipin günümüzdeki versiyonlarının büyük bir kısmı, Jean Jannon'un 1615 yılında Sedan'da dizilen *Typi Academiae* 'sine dayanmaktadır.

Claude Garamond 1480 yılında Paris'te doğdu. Dizgi yapmayı babasından öğrendi ve on beş yaşına geldiğinde bir pika büyüklüğündeki çelik zımbaları büyük bir hassasiyetle şekillendirebiliyordu. Altmış yaşındayken Kral I. Francis tarafından bir Yunan alfabesi tasarlamakla görevlendirildi ve bu nedenle kendisine onurlu kraliyet dizgi ustası unvanı verildi. 1561 yılında öldü.